

Rybnik, dnia 30 września 2019 r.

Szanowny Pan
Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Al. Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa

Szanowny Panie Premierze

My, mieszkańcy Rybnika, wyrażamy zdecydowany sprzeciw wobec złożonego przez grupę posłów Prawa i Sprawiedliwości projektu nowelizacji ustawy Prawo geologiczne i górnicze¹, który powszechnie nazywa się „specustawą górniczą”. Zwracamy się do Pana o wycofanie poparcia Rady Ministrów dla tego wielce szkodliwego, niezgodnego z prawem krajowym, unijnym i międzynarodowym projektu, który bezpośrednio godzi w istotę samorządu terytorialnego, interes społeczności lokalnych, prawa właścicieli nieruchomości oraz naczelne zasady ochrony środowiska będącego dobrem wspólnym wszystkich obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, w tym ustrojową zasadę zrównoważonego rozwoju.

„Specustawa” umożliwi podejmowanie decyzji o lokalizacji kopalń węgla kamiennego lub brunatnego w postępowaniu prowadzonym z pominięciem udziału społeczeństwa, w tym nawet właścicieli nieruchomości położonych na obszarze planowanego przedsięwzięcia, jak również wbrew obowiązującym w województwie i gminie aktom planowania przestrzennego. Co więcej, decyzja taka ma poprzedzać ocenę oddziaływania na środowisko, a tym samym będzie wydawana bez wiedzy o możliwym negatywnym wpływie planowanego przedsięwzięcia na środowisko naturalne, w tym obszary chronione na gruncie prawa krajowego i UE, jak również bez analizy oddziaływania na krajobraz kulturowy i zabytki oraz przede wszystkim – na zdrowie i życie ludzi.

Za niedopuszczalne uważamy całkowite wyłączenie obywateli i samorządów z procesu decyzyjnego, wraz z pozbawieniem ich prawa do poddania tej decyzji pod kontrolę niezawisłego sądu. Pragniemy zwrócić uwagę Pana Premiera na fakt oczywistej niezgodności takiego rozwiązania zarówno z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, jak również z ratyfikowaną za zgodą Sejmu wyrażoną w ustawie Konwencją z Aarhus².

Podejmowanie aktów w sferze planowania przestrzennego należy do podstawowych zadań publicznych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego w ramach ich konstytucyjnych

1

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo geologiczne i górnicze oraz ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (druk nr 3818).

2

Konwencja sporządzona w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r. o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska (Dz.U. z 2003 r., nr 78 poz. 706).

1

kompetencji. Mamy świadomość, że władztwo planistyczne gminy nie jest absolutne i w pewnych szczególnie uzasadnionych przypadkach może podlegać ograniczeniom, gdy przemawia za tym interes publiczny. Należy w tym miejscu podkreślić, że obecnie obowiązujące przepisy prawa umożliwiają realizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym (do których mogą zaliczać się również przedsięwzięcia wydobywcze), nieujętych w gminnych aktach planowania przestrzennego, jednakże odbywa się to przy zachowaniu odpowiedniej procedury, w przebiegu której zarówno jednostki samorządowe, jak i przedstawiciele strony społecznej oraz właściciele nieruchomości mają, co do zasady, możliwość obrony swoich praw i słuszych interesów.

Istotą konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju jest równoważenie interesów politycznych, gospodarczych, społecznych i środowiskowych. Projekt „specustawy” dąży do rażącej dysproporcji pomiędzy tymi czynnikami, przyznając bezwzględny prymat interesowi gospodarczemu przedsiębiorców działających w branży wydobywczej, co wprost podkreślają autorzy w jego uzasadnieniu. Co więcej, wskazują oni, że projekt ma na celu usunięcie „przeszkód prawnych komplikujących poszczególne etapy realizacji inwestycji”, które ich zdaniem „utrudniają prawidłowe i sprawne prowadzenie postępowań administracyjnych”. Oznacza to, że w opinii posłów wnioskodawców „prawidłowy” przebieg procedury inwestycyjnej to taki, w którym wysłuchuje się wyłącznie zdania inwestora, z całkowitym pominięciem interesu obywateli, zasad ochrony środowiska czy ochrony dziedzictwa narodowego.

Nasz sprzeciw budzi również to, że projekt popierany otwarcie przed przedstawicielami Ministerstwa Energii jest procedowany jako poselski, co pozwala na pominięcie w procesie legislacyjnym etapu konsultacji społecznych. Odbieranie stronie społecznej prawa głosu w sprawie tak istotnej zmiany obowiązujących przepisów jest nieakceptowalne w demokratycznym państwie prawa.

Jednymi z podstawowych zasad ustrojowych wolnej Polski są decentralizacja władzy publicznej, samorządność, zrównoważony rozwój, ochrona praw nabytych. Zostały one ukształtowane w opozycji do ustroju totalitarnego, który odcisnął tragiczne piętno na losach naszego Narodu. Projekt „specustawy” przywodzi na myśl mroczne czasy komunizmu, kiedy to jednostki, środowisko, dorobek kulturowy całkowicie podporządkowane były decyzjom aparatu władzy.

Dlatego też, niezależnie od naszych przekonań politycznych, zwracamy się do Pana Premiera ze wspólnym apelem o podjęcie wszelkich dostępnych działań, aby prace nad projektem „specustawy” w jej obecnym kształcie zostały zatrzymane.

Mieszkańcy Rybnika

Załącznik:

- lista sygnatariuszy pisma wraz z podpisami

Do wiadomości:

- Pan Ryszard Terlecki, Przewodniczący klubu parlamentarnego Prawa i Sprawiedliwości
- Pan Jarosław Kaczyński, Prezes Prawa i Sprawiedliwości

